

ΘΕΜΑ 1ο
(Αισχίνης, Κατά Τιμάρχου 37 - 39)

Βούλομαι δ' ὡσπερ ὑπεθέμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ἐπειδὴ περὶ τῶν νόμων εἴρηκα, πάλιν τὸ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου, ἵν' εἰδῆτε ὅσον διαφέρουσι τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. Δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, συγγνώμην μοι ἔχειν ἐὰν ἀναγκαζόμενος λέγειν περὶ ἐπιτηδευμάτων φύσει μὲν μὴ καλῶν, τούτῳ δὲ πεπραγμένων, ἐξαχθῶ τι ῥήμα εἰπεῖν ὃ ἐστὶν ὅμοιον τοῖς ἔργοις τοῖς Τιμάρχου. Οὐδὲ γὰρ ἂν δικαίως ἐμοὶ ἐπιτιμήσαιτε, εἴ τι σαφῶς εἴποιμι διδάσκειν βουλόμενος, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τουτῷ. Οὕτω γὰρ αἰσχροῦς τυγχάνει βεβιωκῶς ὥστε τὸν τὰ τούτῳ πεπραγμένα διεξιόντα ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν ὡς αὐτὸς βούλεται, ἐὰν μὴ τι καὶ τῶν τοιούτων φθέγγεται ῥημάτων. Εὐλαβήσομαι δ' αὐτὸ ποιεῖν ὡς ἂν δύνωμαι μάλιστα. Σκέψασθε δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὡς μετρίως μέλλω προσφέρεσθαι Τιμάρχῳ τουτῷ. Ἐγὼ γάρ, ὅσα μὲν παῖς ὢν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἡμάρτηκεν, ἀφίημι, καὶ ἔστω ταῦτα ἄκυρα ὡσπερ τὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἢ τὰ πρὸ Εὐκλείδου, ἢ εἴ τις ἄλλη πώποτε τοιαύτη γέγονε προθεσμία· ἃ δὲ ἤδη φρονῶν καὶ μειράκιον ὢν καὶ τοὺς νόμους ἐπιστάμενος τοὺς τῆς πόλεως διαπέπρακται, περὶ τούτων ἔγωγε τὰς κατηγορίας ποιήσομαι, καὶ ὑμᾶς ἐπ' αὐτοῖς ἀξιῶ σπουδάζειν.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1. ὡσπερ ὑπεθέμην:** αναφορική επιρρηματική παραβολική. **ἀρχόμενος:** χρονική μετοχή, σύγχρονο. **πάλιν:** *‘κατόπιν, στην συνέχεια’*. **τὸ μετὰ τοῦτο:** *‘το ἐπόμενο θέμα’*, αντικείμενο στο *‘ἀντεξετάσαι’*. **τοὺς τρόπους:** *‘δηλ. την συμπεριφορά’*. **τοὺς Τιμάρχου:** παράθεση.
- 2. ὅσον διαφέρουσι:** αναφορική επιρρηματική πρόταση του ποσοῦ ἢ του μέτρου, που ἐδῶ ὁμως λειτουργεῖ ως αντικείμενο στο ῥήμα, και εἶναι πλάγια ἐρώτηση. **τῶν νόμων:** γενική συγκριτική.
- 3. ἔχειν:** αντικείμενο στο *‘Δέομαι’*, ἀλλὰ και συγχρόνως ἀπόδοση της υποθετικής πρότασης που ακολουθεῖ. **ἐὰν...ἐξαχθῶ:** υποθετική πρόταση, η οποία ἐπειδὴ ἔχει ως ἀπόδοση ἀπαρέμφατο, συνιστᾶ Πλάγιο Υποθετικό λόγο με ἐξάρτηση το ῥήμα ἐξάρτησης του ἀπαρεμφάτου, δηλ. το *‘Δέομαι’*. Στον Ε.Λ. *‘ἐὰν ἐξαχθῶ...συγγνώμην ἔχετε’*, ὅπου το ἀπαρέμφατο ἀναλύετε σε ἐγκλίση Προστακτική λόγω του *‘Δέομαι’*. **ἀναγκαζόμενος:** αιτιολογική μετοχή.
- 4. καλῶν...πεπραγμένων:** ἀναρθρο ἐπίθετο και μετοχή ως Επιθετικοὶ προσδιορισμοί. **ὃ ἐστὶν ὅμοιον:** ὄχι *‘αν ἀναγκαστῶ να πω μια λέξη που εἶναι ὅμοια με τα ἔργα του Τιμάρχου’*, διότι ἀκόμη δεν την ἔχει πει αὐτὴν την *‘λέξη’*, ἀλλὰ *‘αν ἀναγκαστῶ να πω μια λέξη που να εἶναι ὅμοια με τα ἔργα του Τιμάρχου’*. Η αναφορική πρόταση εἶναι ἐπιθετική σε θέση κατηγορηματικού, κι ὄχι ἐπιθετικού προσδιορισμοῦ. Γι’ αὐτὸ στα Λατινικά θα εἶχαμε *‘si obligatus sum dicere verbum aliquid quod simile sit factis Timarchi’*, ὅπου η Περιγραφική Υποτακτική (quod sit) θα ἐδειχνε αὐτὴν ἀκριβῶς την ἐννοια του κατηγορηματικού προσδιορισμοῦ.
- 5. Οὐδὲ...ἂν...ἐπιτιμήσαιτε, εἴ...εἴποιμι:** ἕνας ευθύς υποθετικός λόγος της *‘ἀπλῆς σκέψης’*, *‘ἐπιτιμῶ τινί = ἐπιτιμῶ κάποιον’*. **διδάσκειν βουλόμενος:** *‘ἐπειδὴ θέλω να σας διαφωτίσω’*, η μτχ. αιτιολογική.
- 6. ἀλλὰ...τουτῷ:** μια δοτική σε ἀντιθετική σύνδεση με το *‘ἐμοί’*, *‘ὄχι ἐμένα, ἀλλὰ ἐκεῖνον’*. **βεβιωκῶς:** κατηγορηματική μτχ. **ὥστε...ἀδύνατον εἶναι:** ἀντὶ *‘ἀδύνατόν ἐστί’*. Ὄταν μία συμπερασματική πρόταση πρέπει να ἐκφράσει το συμπέρασμά της και ως ἕνα ἐπιδιωκόμενο σκοπὸ συγχρόνως, τότε ἀντὶ για ἐγκλίση ἔχουμε ἀπαρέμφατο, και η μετάφραση προσθέτει το μόριο *‘να’* στο ῥήμα, π.χ. αν πω *‘στρατὸν ἔχομεν τοσοῦτον, ὥστε δυνάμεθα τῶν ἐναντίων περιγενέσθαι’*, εἶναι ἀρκετὰ διαφορετικό με το να πω *‘στρατὸν ἔχομεν τοσοῦτον, ὥστε δύνασθαι ἡμᾶς τῶν ἐναντίων περιγενέσθαι’*, διότι στην πρώτη περίπτωση ἐκφράζω ἀπλῶς ἕνα συμπέρασμα ως *‘ἔχομε στρατεύματα τόσο, ὥστε μπορούμε να υπερικήσουμε των ἀντιπάλων’*, ἐνῶ αν βάλω ἀπαρέμφατο, τότε το ἀποτέλεσμα ἐμπλέκεται με ἕνα *‘σκοπὸ’*, *‘ἔχομε στρατεύματα τόσο, ὥστε να μπορούμε να υπερικήσουμε των*

αντιπάλων. **τὸν...διεξιώντα:** έναρθρη μετοχή ισοδυναμεί με ουσιαστικό, και μπορεί πλέον να παίρνει την θέση εκείνου παντού. Εδώ η αιτιατική γίνεται υποκειμένο στο 'εἰπεῖν'. **τὰ τούτω πεπραγμένα:** έναρθρη μετοχή ως αντικείμενο στο 'διεξιώντα < διεξέρχομαι τι = συζητώ κάτι.

7. ὡς αὐτὸς βούλεται: αναφορική επιρρηματική πρόταση παραβολική ή του τρόπου. **ἐὰν μή τι...φθέγγεται:** υποθετική πρόταση που συνθέτει ένα Πλάγιο υποθετικό λόγο, διότι η απόδοσή του είναι η συμπερασματική πρόταση 'ὥστε ἀδύνατον εἶναι'. Εκφράζει το προσδοκώμενο. Στον Ε.Λ. 'ἐὰν μη τι φθέγγεται, ἀδύνατόν ἐστί'. **τῶν...ῥημάτων:** γενική διαιρετική στο 'τί'.

8. ὡς ἂν δύνωμαι μάλιστα: αναφορική επιρρηματική πρόταση του τρόπου με υπόθεση που εκφράζει το προσδοκώμενο λόγω του Μέλλοντα 'εὐλαβήσομαι', που είναι και η απόδοση: 'ἦν δύνωμαι <ποιεῖν αὐτό> μάλιστα, εὐλαβή-σομαι = *αν μπορώ να το κάνω αυτό σε μεγάλο βαθμό, θα προσπαθήσω*'. **ὡς μετρίως μέλλω προσφέρεσθαι:** η πρόταση αυτή θα μπορούσε να ήταν είτε ειδική αντικείμενο στο ρήμα (*σκεφτείτε ότι*), είτε αναφορική επιρρηματική του τρόπου πάλι στο ρήμα (*σκεφτείτε με τι τρόπο*). Η ειδική πρόταση, αν και συντακτικά είναι άρτια, νοηματικά δεν αποδίδει πλήρες νόημα, ενώ αντιθέτως η αναφορική επιρρηματική του τρόπου αποδίδει περισσότερο αυτό που θέλει να πει ο ρήτορας. Όμως η αναφορική επιρρηματική του τρόπου μετατρέπεται άμεσα σε πλάγια ερώτηση· 'προσφέρομαι τινι = *συμπεριφέρομαι απέναντι σε κάποιον*'.

9. ὅσα...ἡμάρτηκεν: αναφορική επιθετική ως αντικείμενο στο 'ἀφήμι'. **παῖς ὢν:** 'ὅσο καιρὸ ἦταν ἀκόμη παιδί', χρονική μετ. για το σύγχρονο. **εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ:** εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς.

10. καὶ ἔστω: 'και ας είναι αυτά ως μη γεγεννημένα - ἀκούρα', μία κύρια πρόταση με προστακτική.

11. ἃ δὲ...διαπέπρακται: 'ὅσο πράγματα ὁμως ἔκανε', αναφορική επιθετική πρόταση ως αιτιατική της αναφοράς. **ἤδη φρονῶν καὶ... ὢν καὶ... ἐπιστάμενος:** τρεις άναρθρες μετοχές συνημμένες χρονικές που εκφράζουν το σύγχρονο στο παρελθόν. **μειράκιον:** 'ο έφηβος'

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Θέλω, όπως ακριβώς υποσχέθηκα στην αρχή της ομιλίας μου, αφού έχω πλέον μιλήσει για τους νόμους, κατόπιν να φέρω σε εξέταση αυτό που ακολουθεί, δηλ. τις συνήθειες της ζωής, αυτές που είχε ο Τίμαρχος, για να καταλάβετε πόσο αυτές διαφέρουν από τους νόμους τους δικούς σας. Σας παρακαλώ όμως, Αθηναίοι πολίτες, να δείχνετε μία ανοχή σε μένα, αν επειδή υποχρεώνομαι να μιλώ για ζητήματα που από την φύση τους δεν είναι ωραία, τα οποία όμως έχουν γίνει από αυτόν εδώ, αναγκασθώ να πω μία λέξη, η οποία να είναι όμοια με τις πράξεις του Τιμάρχου. Και δεν είναι δυνατόν να επικρίνετε εμένωα δικαίως, αν κάτι το αποκαλύψω με ακρίβεια, επειδή θέλω να ας ενημερώνω, αλλά πολύ περισσότερο αυτόν εδώ. Διότι αυτός ο άνθρωπος έτσι πρόστυχα συμβαίνει να έχει περάσει την ζωή του, ώστε αυτός που θα συζητήσει αυτά που εκείνος έχει κάνει, να είναι αδύνατον να μιλήσει όπως εκείνος θέλει, αν δε πει και κάποιες από αυτές τις λέξεις. Θα προσπαθήσω όμως να το κάνω αυτό όσο καλύτερα μπορώ. Συλλογιστείτε λοιπόν, Αθηναίοι πολίτες, με πόσο μετριοπαθή τρόπο πρόκειται να αντιμετωπίσω αυτόν εδώ τον Τίμαρχο. Εγώ λοιπόν, όσα λάθη έκανε εκείνος σχετικά με το σώμα του, θα τα παραβλέψω, και ας μην είναι υπολογίσιμα, όπως ακριβώς αυτά που έγιναν στην εποχή των Τριάντα Τυράννων, ή πριν τον Ευκλείδη, ή αν έλαβε χώρα κάποιος άλλος τέτοιο χρονικό πλαίσιο. Σχετικά λοιπόν με όσα αυτός έκανε κατά την εποχή που είχε την λογική του, και ήταν στην εφηβεία και τους νόμους της πόλεως γνώριζε καλά, για όλα αυτά εγώ θα κάνω τις κατηγορίες, και προβάλλω την αξίωση εσείς να τα εξετάσετε.